

נושא משנה מספר 3:

הרחבת שפת האמנות: אמנות מושגית, מיצב, מיצג, אמנות אדמה

מיצג (אמנות גוף)

יצירה שיש בה הצגה של אמן/ית כשעוד מדיום אמנותי אחד לפחות משותף באופן אינטגרלי ביצירה, למשל חזותי או אודיאלי, לא כתפאורה או כמוזיקת רקע, (אחרת זה תיאטרון או מחול).

באנגלית: Performance

מבוא לאמנות המיצג

בסוף שנות השישים, על רקע מהפכת הסטודנטים ומהפכת המין, אמנים צעירים, שרצו לפרוץ קדימה, עמדו בפני הסופיות והסגירות של הגלריה ("הקובייה הלבנה", המינימליסטית), שבמובן הצורני, לא הותירה אפשרויות רבות נוספות. אותה קובייה אף הוכיחה הוכחה ניצחת, שתמו הציור והפיסול המסורתיים. ממנה ואילך – אפשרי רק ביטול החומר.

אמנות פרובוקטיבית מסוג זה או אחר נעשתה במקומות שונים, כשמעורבות האמן עצמו, הפועל על גופו שלו, או מתוך דימויי גופו, הפכה כמעט לעניין שבשגרה. האירועים שהתרחשו תועדו בהרחבה, הן סימולטנית (בזמן ההתרחשות) והן באמצעות מצלמות טלוויזיה ותצלומים.

ג'וזף בויס – תיאטרון של איש אחד

נקודות חשובות בעבודתו של בויס:

• הביוגרפיה האישית שלו, היסטוריה הגרמנית ומצב המלחמה הקרה – פיצול בין מזרח למערב בשנות השבעים.

• הכרזתו על עצמו כשמאן חברתי.

• מיצגים ופעילות חברתית פוליטית.

לדידו של בויס "כל אדם הוא אמן" בפוטנציה, כל פעילות של שינוי צורה במציאות היא אמנות – כל שינוי מודע וחופשי, הנעשה על ידי כל אחד, הוא למעשה יצירת אמנות. הדרך לשינוי – חברתי, פוליטי, אסתטי – היא דרך הפרובוקציה. הוא לא ראה טעם בעשיית אמנות לשמה (לתצוגה, לרכישה על ידי אספנים ועוד).

לדידו אמנות=יצירתיות=חירות. אין כל אפשרות ליצור דבר מהפכני על ידי אמנות שמרנית.

הוא ביקש לעלות סוגיות חשובות – פוליטיות, אקולוגיות וכדומה – על סדר היום באמצעות המיצגים שהוא ערך.

ג'וזף בויס, "אני אוהב את אמריקה ואמריקה אוהבת אותי", תמונות מתוך המיצג 1974.

"I Like America and America Likes Me," performance, 1974" ,Joseph Beuys

תאור היצירה ומשמעותה

ראשו של בויס מכוסה בדבש ועלי זהב, ארנבת מתה בחיקו, בעודו מהלך איתה בגלריה, בויס מדבר/ממלמל:

"... אני מסביר לך משום שאיני יכול להסביר את התמונות האלה לבני אדם. ארנבת מבינה יותר ממרבית בני האדם החושבים באמצעות השכל... אמנות לא ניתנת לפענח באמצעות השכל... לא ניתן לפענח אמנות באמצעות חשיבה רציונלית, אלא רק באמצעות דמיון, השראה, אינטואיציה ותשוקה."

הארנבת – בעל חיים החי מתחת לפני הקרקע, במקום אפל, מבחינה זו יש לה זיקה לעולם לא רציונאלי, לעולם של חושים וטבע. (ומזכירה את הארנבת של דירר, גרמני אף הוא). בויס משמש כרופא-אליל, שמאן, שמתקשר עם החיות (הטבע) ומתווכח ביניהם לבין האדם (התרבות).

מרינה אברמוביץ' ובן זוגה אוליי

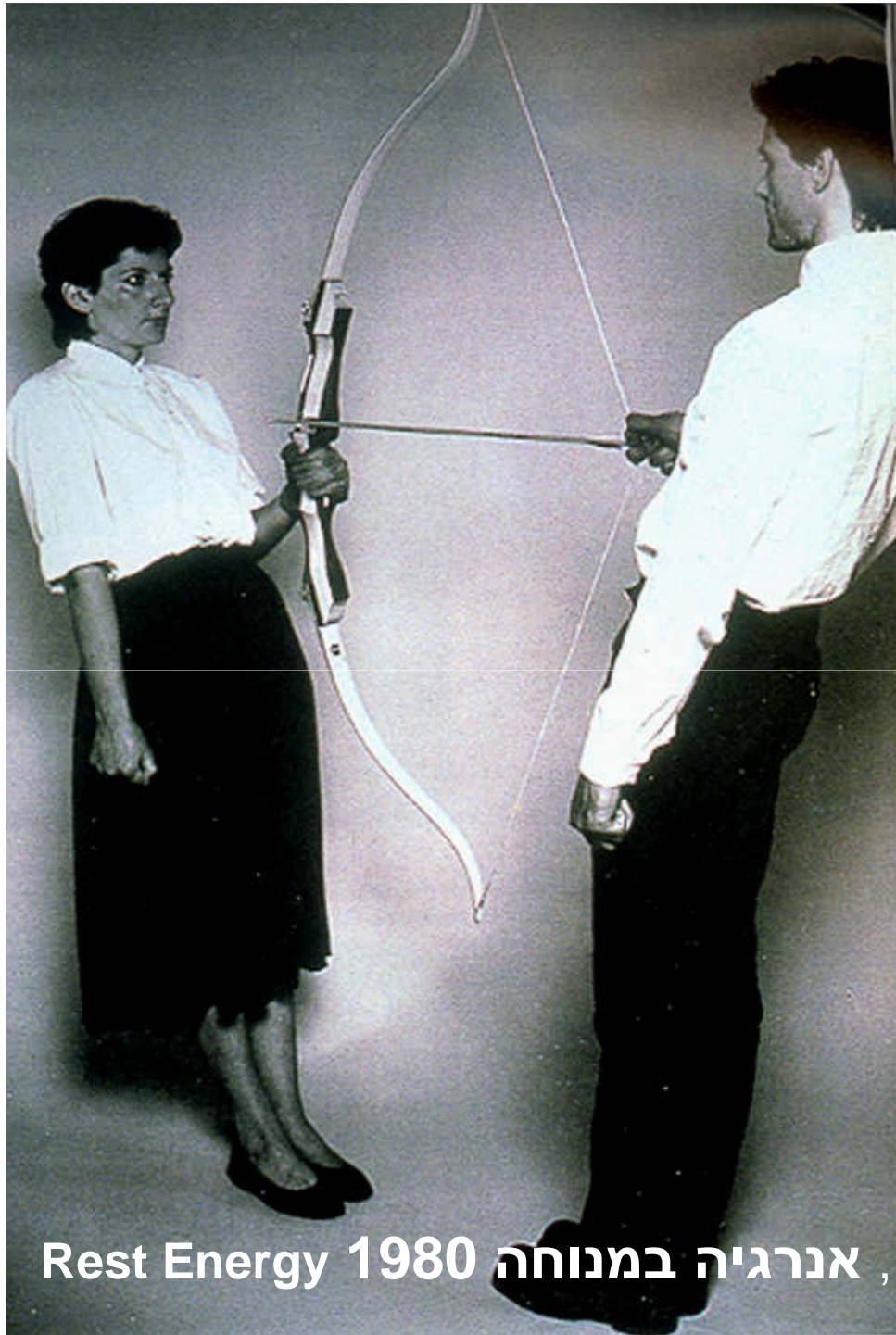
מרינה אברמוביץ' היא מאמני המיצג המפורסמים ביותר. ילידת יגוסלביה לשעבר, באמנות שלה היא מתייחסת רבות למלחמת האזרחים שהתרחשה בארץ מולדתה.

בתחילת דרכה שיתפה פעולה עם בן זוגה אוליי. במצגים שלה ניכר מתח רב, עד לכדי אלימות, ביחס לגופה.

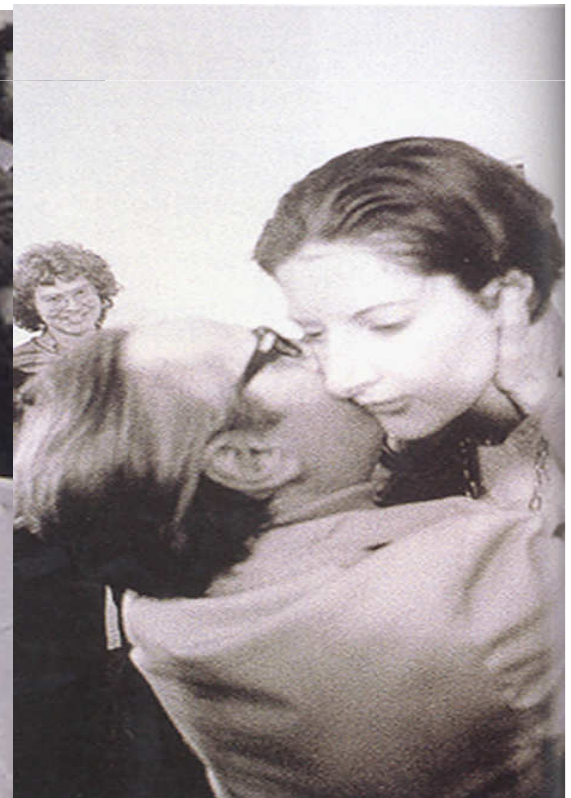
יחסים בזמן 1977 Relation in Time

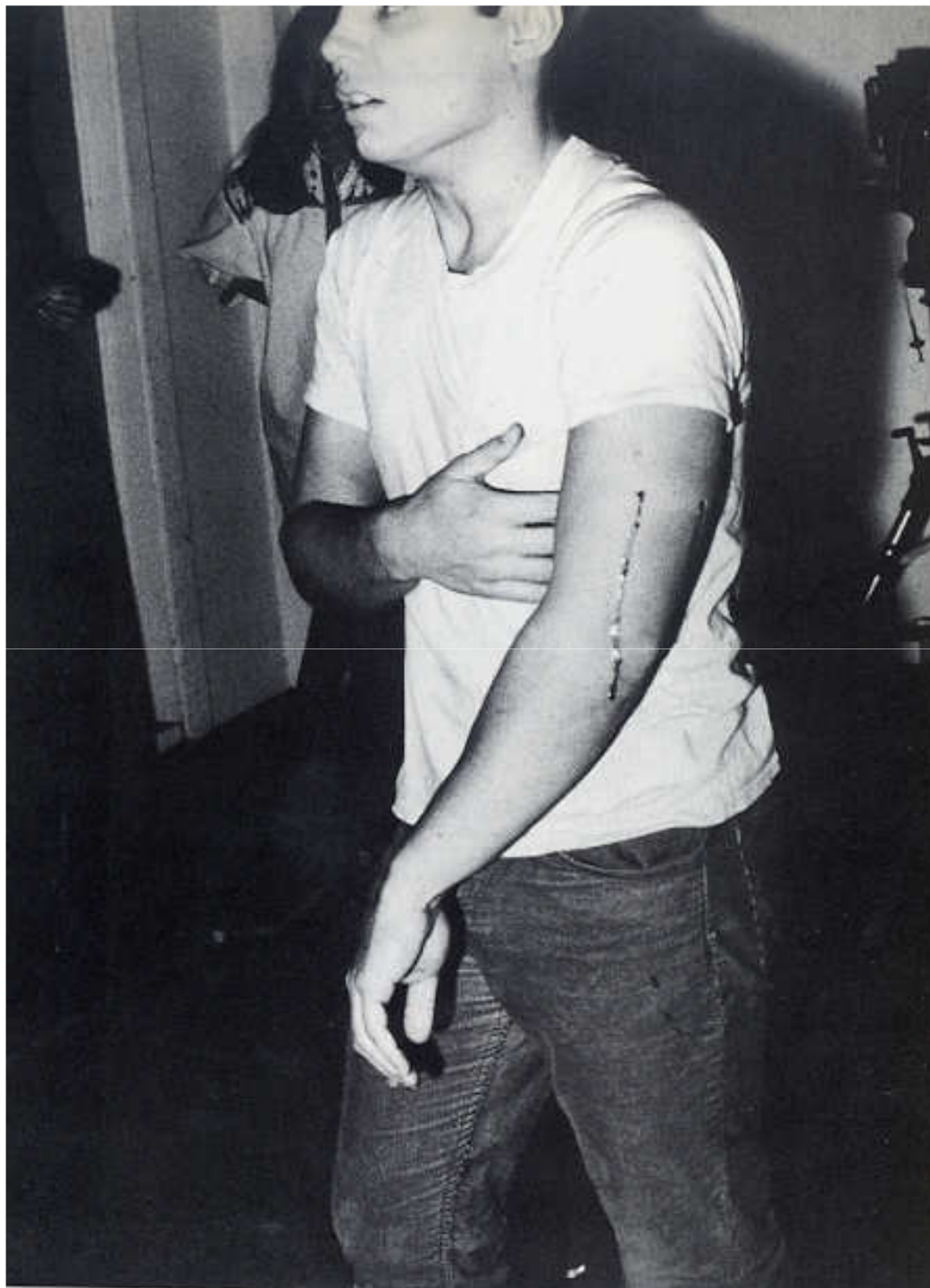

אנרגיה במנוחה 1980 Rest Energy

מרינה אברמוביץ', תמונות ממיצג 72 חפצים שונים,
שנות ה-70.

כריס ברדן, תמונה מתוך המיצג יריה, שנות ה-70, לוס-אנג'לס.

**ברדן, אמן צעיר בתחילת דרכו, אחד
מחלוצי אמנות המיצג ביקש מחבר לירות
בו בזרוע בתוך חלל גלריה.
המיקום של המיצג חשוב להבנת המסר –
לוס-אנג'לס, בקירבת אולפני הקולנוע
הגדולים של הוליווד, עולם הבדים, עולם
"הכאילו" – על ברדן, להבדיל, נעשתה
פעולה ממשית...**

מיצג – מאפיינים וחידושים אמנותיים:

• גוף האמן משמש כחומר בידי היוצר.

• המיצג תלוי הקשר ופונקציה של זמן ומקום נקודתיים – הוא מתרחש בזמן אמת, אל מול קהל צופים, (לעיתים הקהל נוטל חלק פעיל במיצג).

• מתוך הנאמר לעיל אמני המיצג לוקחים בחשבון את מדיום הצילום ככלי מתעד (ומתוך כך המיצג גם חותר תחת ההגיון הכלכלי של המוזיאון המסתמך על "אובייקט אמנותי" סחיר, ר' אמנות מושגית).

• המיצג מרחיב את שפת האמנות ומכניס לתוכה אברי חישה נוספים לחוש הראייה – חוש השמיעה למשל.

• נדבך חשוב באידיאולוגיה ובקונצפט של אמני המיצג הוא טשטוש הגבול בין האמנות לחיים, וזאת לעיתים תוך התייחסות לאמצעים אמנותיים מסורתיים.

• השפעות מהדאדא – הפנינג.